

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCAN DİLLƏR UNİVERSİTETİ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan
İlham Əliyevin 60 illik yubileyinə həsr olunmuş

“XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNİN AKTUAL PROBLEMLƏRİ”

Respublika elmi-praktik konfransı

TEZİSLƏR TOPLUSU

Bakı, 23 dekabr 2021-ci il

Redaksiyanın ünvanı:
Az1014, Bakı şəhəri, R.Behbudov küçəsi, 134.
Azərbaycan Dillər Universiteti,
Email: aduelmixeberler@gmail.com

“XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNİN AKTUAL PROBLEMLƏRİ”.

Respublika elmi-praktik nəfransı. TEZİSLƏR TOPLUSU.

– Bakı: Sim-sim Press, 2021. – 196 səh.

ISBN: 978-9952-37-693-7

© ADU, 2021

Konfransın redaksiya heyəti:

Sədr: **Abdullayev K.M.**
Azərbaycan Dillər Universitetinin rektoru, akademik

Sədr müavini: **Məmmədov N.İ.**
Elm və innovasiya məsələləri üzrə prorektor, professor

Üzvlər:

- Alıyev C.Q.** – ADU-nun Psixologiya kafedrasının dosenti
Babayeva Ş.R. – ADU-nun Psixologiya kafedrasının müdiri, dosent
Cahangirov F.F. – Təhsil-1 fakültəsinin dekanı, professor
Cəfərov A.M. – İngilis dilinin leksikologiyası və üslubiyatı kafedrasının müdiri, dosent
Əliyev Ə.Ə. – ADU-nun Psixologiya kafedrasının dosenti
İmanova S.R. – ADU-nun Elm şöbəsinin müdiri, dosent
Kazımbəyli İ.F. – ADU-nun Beynəlxalq münasibətlər və Regionşünaslıq fakültəsinin dekanı, professor
Şirəliyeva G.X. – Xarici dillərin tədrisi metodikası kafedrasının müdiri, dosent
Şükürova F.Ş. – Təhsil-1 fakültəsinin nəzdində Xarici dillərin tədrisi metodikası kafedrasının baş müəllimi, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru
Vəliyeva M.Ə. – İngilis dilinin leksikologiyası və üslubiyatı-2 kafedrasının dosenti
Yusifzadə A.M. – ADU-nun Beynəlxalq münasibətlər kafedrasının müdiri, professor
Zeynalova N.E. – ADU-nun Pedaqogika kafedrasının müdiri, dosent

BÖLMƏLƏR

- I. BÖYÜK ZƏFƏRƏ GEDƏN YOL: PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN
UĞURLU XARİCİ SİYASƏTİ**
- II. XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNİN PEDAQOJİ ASPEKTLƏRİ**
- III. XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNİN PSIXOLOJİ ASPEKTLƏRİ**
- IV. XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNİN LİŦQVİSTİK PROBLEMLƏRİ**
- V. XARİCİ DİLLƏRİN ONLAYN TƏDRİSİNİN AKTUAL
PROBLEMLƏRİ**

Burada birdilliyə üstünlük verilir. Mümkün qədər dərk olunmuş dünya və yeni dil arasında münasibətlər onların sözləri ilə bərpa olunur və birinci dil yolu üstünlük təşkil edir. Güman edirlər ki, dil öyrənənlər mövcud dünya və yeni dilin birbaşa əlaqəsini yenidən yaradırlar. Belə ki, tədris otağında dillə dünya, ətraf aləm bağlılığı yaranır bunu isə tədris otağında şəkillər üzrə izah etmək olar. Burada vizual yardımçı vasitələr də mühüm rol oynayır [5].

Audiolingual metoddə da dinləmə və danışma əsas xətt təşkil edir. Tədris prosesinin eşidib anlama əlamətləri cümlə nümunələrinin imitasiyasıdır və öyrənənlərin məşq etməsi, təkrarlanması zamanı pozitiv reaksiyaya düzgün cavablarıdır.

Bu üsulla ana dilinə aid olan, ana dilli dil vərdişlərini təqlid etmək lazım gəlir. Belə əlavələr vasitəsilə dil dərsinin konsepti canlanır, sürətləndirilir. Dillərin müqayisəsi vasitəsilə struktur təhlil olunur. Bu strukturlar intensiv məşq və təkrar etdirilir.

Audiolingual xarici dil dərində və didaktikasında əsasən danışq dilinə üstünlük verilir. Bu zaman söhbət şifahi şəkildə reallaşan dildən gedir, ancaq bəzi hallarda yazılı dilin xüsusiyyətləri də nəzərə alınır.

Ədəbiyyat:

1. Funk. Hermann / König. Michael Grammatik lehren und lernen, Berlin, 1991.
2. Brill, Lilli Marlen Lehrwerke, Lehrwerkgenerationen und die Methodendiskussion im Fach Deutsch als Fremdsprache, Aachen 2005.
3. Neuner, Gerhard Deutsch als zweite Fremdsprache Berlin, 2009.
4. Röche, Jörg Handbuch Mediendidaktik Fremdsprachen Ismaning, 2008.
5. Hallet, Wolfgang Handbuch Fremdsprachendidaktik Seelze – Velber, 2010.

Красикова Тамара
Технологический университет имени А.А.Леонова

МЕЖКУЛЬТУРНЫЙ ПОДХОД В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

Ключевые слова: *межкультурная коммуникация, коммуникативная лингвистика, иноязычное общение*

Трансформация методов или подходов в обучении иностранным языкам в соответствии с требованиями времени всегда является основанием для развития и возникновения последующих, являющихся уже более прогрессивными и актуальными тех направлений и подходов, которые существуют [1]. Изучению динамики методов обучения иностранным языкам посвятили свои исследования как отечественные учёные – Щерба Л.В, Миролюбов А.А., Гез Н.И., Гальскова Н.Д., а также зарубежные исследователи – Г. Нойнер Хунфилд Х, Гилицсон Р., Р.Ладо и многие другие. Изучение трудов данных авторов даёт возможность проследить историю возникновения современных теорий и методических концепций, одной из которых является межкультурный подход к обучению иностранным языкам, а разрозненные положения различных методов были приведены в систему и воплотились в целостную научную концепцию.

В отечественной методике истоки межкультурного обучения зарождались в момент реализации смешанного метода. Далее, в дополнение к этому приветствовалось сравнение родного и иностранного языков. Игнорирование родного языка означало, что внимание обучающегося всецело направлено на другой лингвистический код исключая возможность

сопоставления и сравнения фактов разных культур. Отечественные методисты опирались на постулаты коммуникативной лингвистики и на положения, которые выдвинул Л.ВЩерба. По утверждению З.М.Цветковой, одним из важнейших условий сознательного обучения применялся метод сравнения, где исходным для обучающихся являлись знания, умения и навыки родного языка [2]. Идея сопоставления, как научно, так и практически, оказалась значимой для обучения межкультурному общению на иностранном языке.

Одной из основных задач изучения иностранного языка предусматривалось овладение умением использовать структуру языка только на общеупотребительной лексике, общаясь в естественных условиях с носителями данного языка, который протекает в нормальном разговорном темпе. Это говорит о том, что наряду с обучением разговорной речи предполагалось тесное ознакомление с культурой народа. Представители этих методов (Р.Ладо и В.М.Риверс) закрепили роль культурологических знаний, зафиксировав их статус в качестве принципа обучения. И зарубежная методика официально признала важность учёта культуры изучаемого языка, что стало одной из самых весомых предпосылок современного межкультурного обучения.

Расширение международного сотрудничества способствовало дальнейшему развитию методической мысли. Прогрессивные положения нашли отражение в новом подходе, появившемся в 70-е годы в Великобритании и получившим своё развитие практически во всех странах. Это реализация коммуникации в ситуациях иноязычного общения, с использованием подходящих структур и клише. Данный метод приближался к процессу реальной коммуникации. Именно коммуникативный подход аккумулировал наиболее прогрессивные методические идеи прошлого. Он трансформировал их с позиций новейших социальных, политических и экономических условий взаимодействия государств и стал трамплином для возникновения и реализации в методике обучения иностранным языкам идеи межкультурного подхода.

Межкультурный диалог стал наиболее востребованной категорией лингводидактики. Истоки межкультурного подхода находятся в коммуникативном подходе к преподаванию иностранного языка. Отечественные методисты Е.И.Пассов, В.П.Фурманова, В.В.Сафонова и многие другие посвятили свои исследования вопросам обучения иностранным языкам для реализации межкультурных контактов. Они оказали влияние на становление основных положений обучения межкультурному общению на иностранном языке. Диалог культур к направлению межкультурной коммуникации, лингводидактики и использование их в обучении иноязычному общению привело к преобразованию диалога культур в «межкультурный диалог».

Литература:

1. Концепция федеральной целевой программы развития образования на 2016-2020 годы. URL: www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_173677/?frame=1
2. Миролюбов А.А. История отечественной методики обучения иностранным языкам. М.: Ступени: ИНФРА-М, 2002, 447 с.

İbrahimova Aygün ORTA MƏKTƏB ŞAĞIRDLƏRİNDƏ XARİCİ DİLDƏ OXU BACARIQLARININ FORMALAŞDIRILMASI YOLLARI	50
İmanova Sevdə THE CRITERIA OF CULTURE BASED FOREIGN LANGUAGE TEACHING MATERIAL WITH THE INTERCULTURAL COMPETENCE PROMOTING ASPECT IN CASE OF AZERBAIJANI UNIVERSITY OF LANGUAGES.....	52
Kərimov İbrahim XARİCİ DİLİN TƏDRİSİNDƏ METODLARIN ROLU VƏ ƏHƏMİYYƏTİ	53
Красикова Тамара МЕЖДУ ЛЬТУРНЫЙ ПОДХОД В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ	54
Qəribova Mehbarə XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNDƏ KOMMUNİKATİV SƏRİŞTƏNİN MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI ÜNSİYYƏT VASİTƏLƏRİ İLƏ FORMALAŞMASI.....	56
Mehdiyeva Aytəkin MƏDƏNİYYƏTLƏRARASI KOMMUNİKASIYADA KOMPETENSIYANI VƏ BACARIQLARIN NİSBƏTİ	57
Məmmədova Bənövşə İNGİLİS DİLİNİN TƏDRİSİNDƏ İDİOSTİL VƏ DİL ŞƏXSİYYƏTİ FAKTORLARI HAQQINDA	58
Məmmədova Samirə XARİCİ DİLİN TƏDRİSİNDƏ PEDAQOGİKA VƏ TƏHSİL_(TƏLİM VƏ TƏRBİYƏ).....	60
Məmmədova Şələlə TƏDRİS PROSESİNDƏ ANAFORİK ƏLAQƏNİN ROLU.....	61
Məmmədova Təranə AZƏRBAYCANDA XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNDƏ İNTERAKTİV METODDAN İSTİFADƏ EDİLMƏSİ ÜSULLARI	62
Məmmədrzayeva Tamara XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNƏ PEDAQOJİ YANAŞMA.....	63
Məmmədzaadə Rəhiməxanım PEDAQOJİ TƏHSİLDƏ TƏLƏBƏ YARADICILIĞININ İNKİŞAF ETDİRİLMƏSİ.....	64
Musayeva Gülnar XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİNDƏ PEDAQOJİ PROBLEMLƏR	67
Mustafayeva Jalə XARİCİ DİL DƏRSLƏRİNİN PLANLAŞDIRILMASINDA ÖYRƏNƏNLƏRİN FƏRDİ XÜSUSİYYƏTLƏRİNİN NƏZƏRƏ ALINMASI.....	68
Mustafayeva Nərmin İNGİLİS DİLİ DƏRSLƏRİNDƏ AŞAĞI KURS TƏLƏBƏLƏRİNƏ FRAZELOGİZMLƏRİN TƏDRİSİ METODİKASI	69
Mustafayeva Sənubər FRANSIZ DİLİNİN TƏDRİSİNDƏ ƏYLƏNCƏLİ FONETİK ÇALIŞMALARDAN İSTİFADƏ YOLLARI	70
Zeynalova Nigar TƏHSİLDƏ KREATİV YANAŞMANIN ƏHƏMİYYƏTİ	72
Nuriyev Yaşar XARİCİ DİLİN TƏDRİSİNDƏ KOMMUNİKATİV-KOQNİTİV TƏLİMİN ÜSTÜNLÜKLƏRİ ...	74